

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ,
ЗА СОБОРНІСТЬ,
ЗА ДЕМОКРАТІЮ

НАРОДНА ВОЛЯ

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

ОДИН ЗА
ВСІХ, ВСІ ЗА
ОДНОГО

РІК XXXI. Ч. 16. СКРІПТОН, ПА., ВІВТОРОК, 11 ЛЮТОГО, 1941.

ЦІНА ТРИ ЦЕНТИ — PRICE THREE CENTS

SCRANTON, PA., TUESDAY, FEBRUARY 11, 1941. XXXI YEAR. No. 16.

НАПРУЖЕННЯ МІЖ БЕРЛІНОМ І ВІШІ ТРИВАЄ ДАЛІ, ПЕТЕН НАЗНАЧУЄ ДАРЛАНА СВОЇМ ЗАСТУПНИКОМ

БРИТАНІЯ ЗРИВАЄ ЗНОСИНИ З РУМУНІЄЮ,
ОСТЕРІГАЄ БОЛГАРІЮ, ЩО НЕ СТЕРПИТЬ
ПРОПУСКУ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ

БРИТАЙСЬКА АРМІЯ ПОСУНУЛАСЬ 180 МИЛЬ НА
ЗАХІД ВІД БЕНГАЗІ, БРИТАЙСЬКА ФЛОТА
ЗБОМБАРДУВАЛА ГЕНУЮ

Відносини між французьким урядом Петена і Берліном погсувались при кінці минулого тижня до того ступня, що з Берліна поширено поголоску про революцію в неокупованій Франції буцім то проти політики уряду в Віші.

З різних джерел появились чутки, що Петен з іншими міністрами перелетіли літаком до Африки, звідки будуть керувати новим збройним опором проти Німеччини.

Всі ці поголоски показались неправдивими. За те зайшли інші події, що не менш виразно вказують на крайню загострення відносин між Віші і Берліном.

Дарлан замість Лавала

Переговори, що їх вів від імені Петена адмірал Дарлан з Лавалом і німецьким послом Абецом у Парижі, перервалися. Лавал відкинув пропозицію Петеном становити в кабінеті, домагаючись повної влади в неокупованій Франції. Після того Петен назначив Дарлана віце-премієром і міністром закордонних справ, тобто передав йому всі ці повноваження, що до 13-го грудня минулого року були в руках Лавала.

Повідомлення з Віші впевняють, що бодай на найближчий час поворот Лавала в склад уряду Петена вважається виключеним. Не треба забувати, що привернення Лавала є одним з головних жадань Берліна.

Одночасно з приходом до державної керми адмірала Дарлана уступив з кабінету до теперішній міністер закордонних справ, Фланден, з яким німці відмовлялись переговорювати, вважаючи його головною перешкодою на дорозі до порозуміння.

Німці в Болгарії

Бритійський прем'єр, Черчил, мав у неділю промову по радіо, в якій, між іншим, сказав, що більші відділи німецького війська знаходяться вже на території Болгарії. Дістались вони там за тихою згодою болгарського уряду. Деякі летунські пристани та інші важкі бази в Болгарії наводяться під німецькою контролею.

Взагалі в останніх часах відновились поголоски про недалеку німецьку інвазію на Балкані. Є повідомлення про новий німецький натиск на Болгарію, щоб дістати від неї право на перехід війська. Є вістки про скупчення турецької армії на болгарському кордоні.

Бритійський уряд передав минулого тижня острогоу Болгарії, що Британія буде примушена збомбардувати болгарські залізничні та інші транспортні пункти в випадку, якби Болгарія дала згоду на перехід німецької армії.

Британія зриває з Румунією

Друга подія, що вказує на

ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ ПЕРЕД СЕНАТСЬКОЮ КОМІСІЄЮ ДЛЯ ЗАКОРДОННИХ ЗНОСИН

Делегація Українського Конгресового Комітету, в складі громадян Мировла Січинського і Миколи Мурашка, вручила в п'ятницю, 7-го лютого, Сенатській Комісії для Закордонних Зносин меморіал з нагоди переслухань у справі воєнної допомоги Великій Британії та іншим державам, що борються проти тоталітарної агресії.

Меморіал Українського Конгресового Комітету заявляє від імені репрезентованих ним понад 2,000 українських організацій в Сполучених Державах повну піддержку законопроекту в справі допомоги Бритійській Спільноті Держав, Греції і Хіні. Ця допомога потрібна, щоб забезпечити Сполучені Держави, ударемити посягання тоталітарних агресорів по пануванню над світом і довести до таких умов, в яких Америка могла б успішніше настояти на здійсненні такого ладу в світі, що був би опертий на демократичних ідеалах.

Вчисляючи головні політичні й господарські основи, що згідно з опінією американського народу повинні лягти в основу світового ладу після теперішньої війни, меморіал підкреслює зокрема потребу здійснення права самовизначення народів разом з певною господарською єдністю у світі.

"При цій нагоді — каже меморіал далі — звертаємо увагу американського народу на конечність привернення незалежності і самовизначення не тільки для тих загально відомих держав, що тепер їх втратили, але й для всіх поневоплених народів, включно з поверх 40-мільйонним народом українців, про котрих світ так часто дотепер забував. — Факт, що Європа і з нею частина американської громадської опінії не піддержала достаточо після першої світової війни трудної, але й справедливої та прокламованої Америкою програми міжнародної господарської співпраці, сполученої з ідеєю національного самовизначення і політичної демократії, є одною з головних причин теперішньої війни. Якщо ця програма не буде ще й тепер переведена в життя, тоді Америка буде примушена лишитись озброєним табором, бо прийдуть нові криваві світові зриви, що будуть загрожувати її існуванню."

"Вільна Америка не може існувати в світі, що є напів вільний і напів поневолений."

Меморіал стверджує наприкінці, що безпека, розвиток і навіть незалежність Сполучених Держав залежать тепер від трьох умов, а саме: продовження внутрішніх економічних і суспільних реформ, що тепер переводяться в Америці, від висліду війни і від того, який буде мир після неї.

Цей меморіал Українського Конгресового Комітету включений в цілості до протоколу переслухань Сенатської Комісії. Крім того делегація розіслала його до американських урядових установ, до численних членів сенату і палати репрезентантів, до преси і до різних закордонних представництв.

НА СЛОВАЧЧИНІ АРЕШТУЮТЬ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ

Часопис словацьких нацистів "Гардіста", який видається словацькою національною гвардією під проводом міністра Шані Махи, нападає на папські енцикліки якими оперджують робітничі страйки. Католицький священик Юра Коза-Матейов закинутий до в'язниці, бо доводив, що католицизм на Словащині має виступити проти словацької національної гвардії та словацького нацизму і має організувати для того робітництво, бо нацисти зрадили словаків.

ВІВЕЗУТЬ З ЕТІОПІЇ ЦИВІЛЬНИХ ІТАЛІЙЦІВ

У Віші перебуває, як повідомляють звідти, італійський міністер фінансів Волпі, який хоче добитися дозволу від англійців вивезти з Етіопії 80 тисяч цивільних італійців, серед яких є 15 тисяч жінок і дітей. Причина та, що їм "загрожує винищення з боку етіопців". З того видно, що італійці не вірять в свою перемогу в Етіопії, а що найменше признають, що вони сьогодні не є вже там панами. Тому шукають шляхів, як завчасу вилізти з настки. Своє прохання італійці мотивують не-

БІЙКА З ФАШИСТАМИ В АРГЕНТИНІ

На зібранні італійських фашистів в Багія Бланка в Аргентині прийшло до бійки між ними і лояльними аргентинськими італійцями. Бійка почалась після того, як лояльні італійці перервали промову італійського консуля, який занадто вже вихвалював фашизм і Мусоліні. Поліція арештувала 400 італійців, яких випустила після переслухання.

обхідністю "расової солідарності білих". Офіційно французький та італійський уряди спростовують ці вістки.

ТАМ, ДЕ ФРАНЦУЗИ ВОЮЮТЬ ДАЛІ СПІЛЬНО З БРИТАНІЯМИ

Зліва: Славна французька кавалерія, вишколена в пустинях. Після поразки Франції в війні з Гітлером ці відділи дістались з Сирії до Африки і тут приєднались до армії Вільної Франції під проводом генерала Де Голя. Зправа: Австралійський вояк з армії, що виперла легіони Мусоліні з Єгипту та заняла по черзі лівійські твердині Бардія, Тобрук, Дерна й Бенгазі.

НЕ ХОЧЕ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

Англійський прем'єр Вінстон Черчил підкреслив у своїй промові з минулої неділі, що Англія не хоче ні тепер ні в майбутності американської армії для боротьби з Гітлером. "Дайте нам знаряддя, а ми виконаємо роботу" — заявив англійський прем'єр. Він казав, що Велика Британія потребує від Сполучених Держав тільки зброї і воєнних матеріалів.

Подібне заявив бувший республіканський кандидат на президента, Вендел Вилкі, який приїхав у неділю до Нью Йорку. Він відмовився подати газетним репортерам точні відомості про свою поїздку, однак зазначив, що в Англії

ніхто не сподіється і ніхто не вимагає, щоб Америка послала свою армію на поміч Велікій Британії, або щоб вмишувалась у війну.

Вилкі перестерігає також, щоб поразка Англії примусила б Америку перебувати постійно на воєнному становищі і вкінці привела б до війни між Сполученими Державами й диктаторськими країнами. На думку В. Вилкі найкращою охороною проти війни є допомога Англії. Вилкі сьогодні зізнає перед сенатським комітетом закордонних справ. Перед зізнаннями він натякнув, що поїздка по Англії у деяких справах змінилась, а в деяких поправила його попередні погляди.

КОНГРЕС ПРИНЯВ ЗАКОН ПРО ПОМІЧ АНГЛІЇ

Конгрес прийняв 260 голосами проти 165 закон, яким президентові надається право давати, позичати, виважати, продавати і іншими способами надавати поміч державам, яких боротьба з агресорами є корисна для оборони Сполучених Держав.

Цей закон президента обмежує такими постановами:

1. Важність закону вигасне 1-го липня 1943 року.
2. Перед повною датою конгрес і сенат можуть спільною ухвалою скасувати повні президентські повноваження.
3. Заключені на підставі повинного закону контракти не будуть правосильні після 1-го липня 1946.
4. Президент мусить що найменше квартално складати звіт з своєї діяльності у зв'язку з повиним законом.

5. З готових американських воєнних матеріалів і з замовленої для американської армії флоту зброї президент не сміє передати воюючим державам більше як десять відсотків.

За те президент має право встановити ціну переданих матеріалів чи висоту найму, та він одиникий вирішує, яку поміч маєється подавати.

Тепер повища ухвала прийде під парадні сенату. На випадок розходжень між сенатським і конгресовим проектом, комісії обидвох палат вирішують ріжницю і затверджують спільний проект. В сенаті відбудуться ще деякий час переслухання, в яких визначні провідники громадських організацій вискажуть свої погляди на цю справу. Загально припускають, що сенат погодиться на те, що вже ухвалив конгрес.

АМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В ШАНГАЮ

Офіційна японська пресо-ва агенція "Домей" повідомляє, що командант американської флоту на азійських водах, адмірал Гарт, скликав конференцію вищих командантів американської флоту, щоб обміркувати ситуацію, яка складається у зв'язку з переговорами про мир між Сіямом та Індокіною. Адмірал Гарт спростовує це повідомлення. Японці, однак, запевняють, що конференція відбудеться під головуванням команданта американської морської піхоти в Шангаю, полковника Пека. До того додають, що американцям не подобається замирення між Сіямом та Індокіною, бо це облегчує позицію Японії. Японський часопис "Асахі" радить Індокіні зробити певні уступки Сіямові й не доводити справи до нової війни. Сіямові "Асахі" радить дуже багато не жадати, щоб не зірвати переговорів.

В НІМЕЧЧИНІ СКАРАНО ДВОХ ЗА ШПИГУНСТВО

З Берліну повідомляють, що там покарано 3-го лютого смертю двадцятилітню дівчину Рут Шубертову за шпигунство. Разом з нею покарано за те саме шістьдесятьолітнього Карла Шапера. Обом одрубано голови сокирою. В січні місяці за шпигунство покарано трьох.

ВІДБИРАЮТЬ ГОРОЖАНСТВО

В Шикаго почались судові заходи, щоб відібрати горожанство двом членам Німецько-Американського Бунду. Їм закидують фальшиві зізнання при вибранні горожанських паперів. Після того, як ці дві справи будуть вирішені, відділ федерального слідчого бюро в Шикаго задумує домагагись скасування горожанства і депортації ще 39-ох натуралізованих громадян, що були активні в організаціях з тоталітарною ідеологією.

ВЕЛИКІ ПРИБУТКИ ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС

Прибутки автомобілевої компанії Дженерал Моторс за рік 1940 винесли 320 мільйонів доларів, себто 40 відсотків більше як рік тому. З цієї суми більшу частину заберуть податки. Робітники дістануть бонус в сумі 12 і пів мільйона доларів, уділовцям припаде \$4.32 дивіденди на кожний уділ.

ЦІНА ВИЗВОЛЕННЯ З ФРАНЦУСЬКИХ ТАБОРІВ

Французька влада запропонувала, що буде випускати на волю кожного з 15,000 в'язнів, що сидять в концентраційних таборах, коли забезпечено буде йому 1,200 франків місячно на прожиття.

Такі умови подано у відповідь на меморандум Юнії Оборони Людини.

Народна Воля

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL.

Орган Українського Робітничого Союзу в Скрантон, Па. Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу, за винятком державних американських і українських свят.

Ukrainian paper published every Tuesday, Thursday and Saturday, except on National or Ukrainian holidays, by the Ukrainian Workingmen's Association, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

Entered as second-class mail matter June 16, 1913, at the Post Office of Scranton, Pa., under the Act of March 8, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, of the Act of October 3rd, 1917, authorized July 10th, 1918.

НАРОДНА ВОЛЯ

PEREPLATY:	SUBSCRIPTION RATES:
В Сполучених Державнах з виїмком Скрантон, Па., на рік	In the United States (except Scranton, Pa.), per year
На рік	Per 6 months
В Канаді, закордонно і в Скрантон, Па., на рік	In Canada, foreign countries and in Scranton, Pa., per year
На рік	Per 6 months

\$3.00	\$3.00
\$1.50	\$1.50
\$5.00	\$5.00
\$3.00	\$3.00

Ціна поодинокого числа 3 центи	Single copy 3 cents
Телефон: 2-8897	Telephone: 2-8897

Адреса — Address
NARODNA WOLA, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

За оголошення редакція не відповідає

ПЕРЕД РОКОВИНАМИ ЛИНКОЛНА

Завтрішні роковини уродин Абрагама Линколна пригадують у теперішній час особливо виразно образ цього худощавого, твердого, а zarazom незвичайно благородного президента, якому судба призначила бути головою республіки в її найтрудніший час. Линколн стояв на чолі Сполучених Держав через весь час кровавої громадянської війни і навіть найзавзятіші його противники не можуть заперечити, що без нього хто зна чи Америка існувала б тепер такою, як вона є, і щодо своєї території, і під оглядом внутрішнього устрою.

Більша частина президентського речення Линколна припала на час війни, підчас якої він був не тільки головою держави, але й начальником командантом її збройної сили. Обставини вимагали від нього незвичайно рішучих кроків, щоб рятувати цілість республіки, охоронитись перед можливими ворожими кроками чужих держав, а разом з тим зберегти те, що він так влучно окреслив як "народне правління народу для народу".

В цьому лежить його величність. Линколн показав, що демократична держава може пережити найстрашнішу, бо горожанську війну, може вести її роками, а вкінці може її виграти, без того, щоб загубити, обмежити, чи хоч би тільки на час "відкласти" правильне й нормальне функціонування своїх демократичних установ. Трагічна смерть з руки фанатика додала до цієї великанської історичної постаті тільки сийво мученика. Линколн виріс понад звичайну президентську міру ще тоді, як підписав акт про звільнення чорних рабів, та коли після перемоги під Гетисбуром не знайшов ніодного слова осуду, докору, чи догани для тих, над якими його армія віднесла перемогу.

Сполучені Держави переживають тепер важку кризу, яка постійно загострюється і яка загрожує Америці можливо більше, як горожанська війна зперед 80 років. Ця зовнішня небезпека насичена погрозами диктаторів, які злорадно віщують кінець демократії. Американський нарід і уряд рішені пережити цю кризу і перемогти її небезпеки, так щоб разом з ними перемогла й демократія. Однак у підготовці цієї боротьби й перемоги піднімаються не раз голоси сумніву, чи це можливо і чи змагання з диктаторами не принесе диктатури і на цей бік океану. Дехто отверто говорить, що на випадок війни Сполучені Держави мусітимуть перейти на тоталітарний лад.

Ось тим обережним, лицемірним, чи слабодушним ворожбитам відповідь дає — споми про Абрагама Линколна. Він не тільки як людина виявив отвертий характер переконаного демократа на найвищому становищі держави, але своїм прикладом показав, що демократична держава може дати собі раду навіть з найтяжчою кризою і при цьому не потребує змінити свого устрою. Що більше: він оставив науку, як це маєтись робити. Історія президентського речення Линколна, це не тільки натхнення та ідеальний приклад, але й практичний підручник "демократії в акції", та це й в найтяжчих обставинах. Завдяки йому ми можемо дивитись без страху в майбутність, певні, що Америка може перемогти всі труднощі, не втративши тих вольностей, які помогли їй стати найбільшою демократією у світі.

Очевидно тоді, коли ті цінності знаходитимуть таку підтримку в народних масах Америки, як вони її мали в час Линколна.

ЗЛОБНИЙ ЧЕРВИЛ

Промова Вінстона Черчила з останньої неділі місяця нагадувала статті італійського пропагандиста і "гучномовця" Мусоліні, Вірджинія Гайди. Була в ній і злоба і куслива наміська і погорда і болючі удари, як лясканим батога. Особиста атака Черчила на Беніто Мусоліні переходила місцями навіть вишукану лайку фашистів проти британського прем'єра. Не було в словах Черчила ні пощади, ні тіни якоїсь пошани до італійського "ль дуче".

Та є й основна різниця між італійською і англійською словесною атакою. Вона головна в цьому, що італійські напасти були не тільки на Черчила, але на весь англійський нарід. Черчил атакував тільки Мусоліні і фашизм. Окрім того, італійська пропаганда кидала тільки порожніми словами, накидалась на англійську армію і діячів з пустими погрозами, висловлювалась з погордою про англійську флоту, не посмакувавши вперед як слід англійської сталі.

З Черчилом інакше: він кілька тижнів тому за-

повів, що Англія "перше італійську імперію на шкямаття", і в минулу неділю міг помахати італійцям перед носом тим шкяматтям. Кілька годин перед промовою англійського прем'єра, безпосередно до італійського народу промовили морські гармати британської флоти, розбивши один з найбільших італійських портів, Генуя. З Африки Черчил міг позакати італійському диктаторови ще сім його генералів, яких там заткнули собі за пояс австралійці, захопивши столицю Лібії, Бенгазі. За зловними словами Черчила стояли діла, яких ніколи не було за пустими словами Мусоліні, Гайди, Фаріначчі чи Стараччі.

Якийсь український "монократ" у свій час написав, а Дмитро Донцов видав був книжку п. з. "Мусоліні — людина і чин". Здалось би друге видання цієї книжки з малим додатком: "Мусоліні — балакуча людина, і чин — Черчила".

ІСТОРИЧНЕ НАРОДОПРАВСТВО УКРАЇНИ

В статті "Світове значіння України" ми на першому місці поставили її історичне народоправство. Поскілки це твердження в цей час має дуже велике значіння, вважаємо необхідним хоч коротенько ілюструвати його історичними фактами.

На Україні необхідно розрізнити дві суспільні традиції: корінного славянського українського народу, що здавна розсівся на просторах басейнів рік Дніпра, Дністра та Верхньої Тиси, та ріжних завоювників цих просторів, що намагались збудувати там свої держави або прилучити ті простори до своїх держав у сусідстві.

Дніпро-дністрянські славяни давно управлялися родовим способом, радою старшин, яка була первісним виявом народоправства. Коли ж за прикладом сусідів чи з інших причин і появилися у них князі, то при князях завіше залишалася рада "старців" або "мужів державних", "мужів нарочитих" і т. п. Це й було зародком народнього представництва; принаймні його вищої верстви.

Літопис каже, що славяни управлялися "вічем", тобто: зібранням народу, в якому брали участь не лише заможні люди, а й міська біднота. Між ними відбувалась не раз навіть завзята боротьба, кого вибрати "посадником" (управителем) чи князем. "Віча" вибирали або наймали князів. Князь відноива перед "вічем". Так було з 2-го віку перед Христом аж до кінця 9-го віку по Христі.

Коли ж в кінці 9-го віку по Христі "Русь", що не відомо, звідки прийшла, почала завойовувати деякі славянські держави — родові "вічеві" республіки та обмежені "вічами" князівства, — то заводила там уже абсолютизм: нищила "віча", настановляла одноосібну свавільну владу князів. Літопис свідчить, що "Русичі жили тільки з того, що брали у славян" і "гнобили їх, як рабів".

Славянсько-український нарід, не примирившись з тим, розпочав завзяту боротьбу з завойовниками та деспотизмом їх князів. Місцеве міланство, "підлий" (бідний) нарід та церква створили єдиний фронт і домагались привернення народньої самоуправи. Про те свідчать революції в Києві в роках 1168, 1113, 1146 та 1157, серед провідників яких були св. Антоній Печерський, св. Прохор, митрополит Михайло та інші.

Під натиском місцевого народоправної опозиції руські князі-завойовники мусіли тікати на північ, де підпорядковували собі менше культурні й менше здібні до опору фінські простори та заводили там абсолютизм.

Професор М. Костомаров у спеціальній праці про народоправство Київської Русі довів, що воно витворено славянським народом Дніпринщини і зосім не відоме зайшлій Русі. Випхнуті на північ, руські князі запровадили на Волзі пов-

НЕ ПРИНИЖУЙМО СЕБЕ

Між нашими людьми часто можна почути нарікання, що ми, українці, то вже найостанніший нарід в світі. В нас нема ні порядку, ні організаційного змислу, ні дисципліни, ні патріотизму. Нераз можна навіть на віках почути оклики, що "дівимся на поляків", або "берім собі приклад з живих".

Ті, що так говорять, видно не знають життя інших народів і то добре, що не знають. А то готові би їх наслідувати. Вони тоді побачили б, наприклад, що жиди далеко не такі обєднані, як це декому здається. Для жидів з Румунії жид з Росії чи Німеччини такий самий чужинець, як для українця румун чи німець. Є вигоди, що у віддалі двох "блоків" знаходяться дві жидівські синагоги і ті, що ходять до одної з них, не знають навіть як називається рабін з другої. Німецькі жиди, "ашкенази", дивляться на жидів з Польщі так, як поляки на українців. Еспанські ж і португальські жиди, "сефардім", вважають себе більшими аристократами, ніж англійські лорди у відношенні до ірландських робітників.

Те саме й з поляками. Чи не чєсала частина польської преси, і то таки добре, бувшого польського амбасадора Потоцького? Чи не лаяла католицька народова преса покійного Пілсудського, а пізніше Ридзз й Мосціцького? Чи нема в поляків таки дуже завзятої

формула своєї програми, спираючись на авторитет народу, а не цісарського лакау. "Віча" давали закон для всіх українських послів у соймі й парламенті. Не знаємо такого випадку, щоб котрий український політичний діяч підносив сумнів у правосильності рішень "віча".

Вся українська народня література від Котляревського й до останніх днів — це література боротьби за свободу й народоправство, не лише політичне, а й господарське. Українська Центральна Рада, Українська Національна Рада, Трудовий Конгрес, Директорія — все це прояви народоправства, які витворені й визнані за найбільший авторитет самим народом. Диктатура пролетаріату, накинута гетьманством, самочинне "отаманство" С. Петлюри, "диктатура" Е. Петрушевича призначення в широких масах народу не пайшли.

Отже: український нарід завше, як творив власну державу, то творив її на засадах народоправства, а не деспотії, не абсолютизму, не диктатури. Програми всіх українських партій перед світовою війною, соціалістичних і несоціалістичних, домагались тільки народоправства. В більшій чи меншій мірі. Не було жадної української абсолютистичної партії. Не було партії, яка би признавала ідею "диктатури пролетаріату". Найправіші ж згоджувалися на обмеженого монарха.

Ідеї абсолютизму, диктатури, принесені на Україну ззовні. Княже самодержавіє пасаждувала завойовницька Русь, королівське — завойовницька Польща, царське — зрадлива Московщина, цісарське — брехлива Австро-Угорщина. Ідею диктатури пролетаріату дає Москва, а ідею диктатури фашизму й нацизму — Італія та Німеччина. Український нарід їх не признав і не признає. Борється за відродження власної влади, за народоправство. Це не означає, що серед українського народу не було противників демократії. Були і є. Прихильники абсолютизму й диктатури. Та чє меншість.

Н. Григорієв

боротьби між католиками і "народовим косяолом" епископа Годура?

Навіть у теперішній кризі польські газети, яких в Америці буде бодай п'ять разів стільки, що українських, ведуть між собою дуже завзяту полеміку. Тепер дискутують справу польського конгресу, щось на зразок Конгресу Американських Українців, і при цьому дають собі взаїмно чосу: "народовці" соціалістам, "годуровці" католикам, бувші підсудники ендекам і так "вкулко". Суперечка така, що ледви чи буде конгрес.

Попередню у тій суперечці попадало генералови Галлерови, що приїхав до Америки від лондонського уряду. Тепер попадає Падеревському, завтра певно попаде ще комусь іншому. Так і видно, що не жалують собі ні чорнила ні "духа".

Правда, коли діло дійде до української справи, загальна польська лінія, коли не цілком однакова, то дуже подібна. Але й в американських українців, коли справа дійде до поляків, то великих ріжниць нема. Навіть ті націоналісти, що вже зголосились помагати відбудовувати "етнографічну Польщу" не видно, щоб дуже до тої роботи квапились.

Тому, думаю, не треба нам так дуже себе самих принижувати та зітхати, щоб "і в нас було так, як в поляків" чи в кого іншого. Всі народи і всі імїграції в Америці мають свої ріжницї та розходження, політичні, релігійні та інші. Треба тільки вважати, щоб при тих розходженнях не забувати, що ми члени одного народу, який не має волі, який хоче ту волю здобути і якому ми, американські українці, можемо в цьому допомогти. Коли будемо це пам'ятати, тоді у великих основних справах викресемо з себе потрібну для такої помочі єдність та станемо прикладом для інших народів.

Пришелець

ПІВ МІЛЬЙОНА ЗАСЛАНЦІВ

Польські джерела подають, що більшовики вивели з захоплених ними півтора року тому частин бувшої Польщі біля пів мільйона людей на Сибір, до Туркестану, на Далекій Схід і до північної Росії. Польські посольства і консулянти в Персії, Швеції, Японії і Хіні зібрали повищі дані і передали їх польському урядови в Лондоні.

Згідно з тим повідомленням, більшовики вивозили бувших урядників, купців, інтелігентів, духовників і селян. Їх приміщено на примусових роботах

незалежно від того, чим займались попередно. Старі професори, інженіри, між ними також і жінки, працюють як чорнороби в убійчих відносинах. Тисячі засланців вмирають від голоду, виснаження й нестачі лікарської опіки. Декому з засланців вдалось перепачкувати листи, які оголошують тепер польські й американські газети.

Повищі польські джерела твердять, очевидно, що всі ті засланці, це поляки. Вони кажуть, що тільки з околиць Львова і Вильна вивезено біля 200,000 польських інтелігентів. Відомості, які наспіли до ріжних українських осіб і установ, вказують, що більшовики вивозять масово людей зі згаданих областей, але при цьому не обмежуються тільки до поляків. Навпаки, є дані допускати, що з Західної України вивезено дотепер куди більше українців, як поляків. Вивозять не тільки інтелігенцію, але також селян, особливо таких, що брали участь у громадському життю.

ПРОБУЮТЬ ЗАМИРИТИ ІТАЛІЙЦІВ З ГРЕКАМИ

Німецькі дипломати живають усіх зусиль, щоб помирити Грецією з Італією. Німецький посол в Греції, В. Ербах-Ехенберг, недавно запропонував неофіційно новому прем'єрови Греції, Коріцісови, що Італія готова відступити навіть Валону і всі заняті греками простори Албанії.

Німці бояться, що Англія після захоплення Бенгазі й опанування Лібії перекине вільне військо в Албанію, звідки пічне будову фронту проти Німеччини. Тому намагаються посіяти серед греків розкол у звязку зі смертю Метаксаса та використовують невдоволення деяких політиків, що втратили внаслідок того свої позиції. Німці пропаяють серед греків, що для них настала "критична пора", а тому їм вигідніше замиритися. Разом з тим намовляють Болгарію й Югославію, щоб теж впливали на Грецію, аби війна в Албанії не змусовувала німців посилати своє військо на Балкан.

ЖІНКА РОЗВЕЛТА ПО СТОРОНІ РОБІТНИКІВ

Жінка президента Розевелта відвідала 5-го лютого збори робітників на заводі Левитон у Брукліні, де похвалила робітників за мужність, з якою вони захищали свої права протягом 6-місячного страйку. Між іншими сказала: "Знаю, що не все у нашій країні йде так, як треба. Боюсь, що я там цілком погоджуюсь." Робітники урядили їй овацію.

ПОМІЧ АМЕРИКИ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ ФРАНЦІЇ Й ЕСПАНІЇ

Корабель "Колд Гарбор", винаймений Американським Червоним Хрестом, виїхав недавно з ладунком ліків і харчів з Болтимору, Мериленд, до Еспанії і неокупованої Франції. Це перший корабель з Америки, що дістав від британської влади дозвіл перевезти через морську блокаду поміч для згаданих країн, населення яких знаходиться в критичній становищі.

ПЕРЕД ЗІЗДОМ МОЛОДІ В БОСТОНІ

Американсько-українська молодь Бостону і околиці пригортається до окружного зїзду, який відбудеться від п'ятниці вечора до неділі пополуночі. 21-го до 23-го лютого, в будинку Елізабет Пібоді Гавз, в Бостоні. Вже тепер відбуваються численні проби співів, танків, вишкіл дружини коштовного м'яча (бескет-бол) та взагалі підготовка всіх точок програми, якою молодь задумує заповнити день уродин Джорджа Вашингтона то обидва дні, перед і після 22-го лютого.

В п'ятницю, 21-го лютого, відбудеться змагання у бескет-бол, а після того вечірні з танцями. Буде це сводіна завава, підчас якої бостонські господарі хочуть познайомитись зі своїми гістьми, яких сподіються з різних частин Нової Англії. Підчас вечірньої буде вже урядувати зїздова комісія, яка записуватиме учасників.

Ресторанів учасників буде продовжуватись через суботу раню, після чого в першій годині зачнуться наради й реферати. Між промовцями буде Анна Задорожна, буваша редакторка органу молоді "Ди Юкрейнієн Тренд", та авторка численних статей про українські справи в різних виданнях. На зїзд приїде також редактор журналу "Юкрейнієн Лайф", Степан Дроботій, і голова Ліги Української Молоді, Іван Г. Робертс. Вони представляють у своїх промовах справи, які цікавлять молодь, і певно викличуть інтересні дискусії.

Після рефератів і дискусій відбудеться спільний обід, а опісля баль для молоді і старших. Завава певно затягнеться пізно в ніч, тому на неділю призначено тільки концерт, на якому виступить хор, танцюристи й солісти. Концерт почнеться в годині 2:30 пополуночі, так щоб після нього учасники мали змогу ще ближче познайомитись з собою, а ті, що живуть подальше, щоб могли без невідомості і на час відіхати домі.

Приготовання до цього зїзду відбуваються з щирим запалом під проводом голови

зїздового комітету і президента 220-го відділу У. Р. Союзу, Йосифа Харина. Йому помагають у різних ділянках інші провідники тутешньої молоді, між ними панна Анна Чопик, по фаху адвокат, і доктор філософії Тома Гомкович Валлас. Цей останній заряджує розривковою частиною зїзду і нема сумніву, що під його управою все вийде як найкраще.

Др. Т. Гомкович Валлас

Др. Валлас викладає тепер у Нортістерн Юніверситі математику і фізичні науки, а разом з тим займається музикою. Його успіхи ще у гайскулі і пізніше в каледжах та університетах та його жива участь у товариському і громадському житті нашої молоді здобули йому глибоку симпатію і пошану серед старшої і молодшої української громади в цій Новій Англії, а також призначення для його батьків, що так виховали сина.

Ціль зїзду — об'єднати американсько-українську молодь Нової Англії та заохотити її до активної участі в громадському житті. Теперішній час вимагає від всіх американців пильної уваги, чуйності і готовності обороняти ті ідеали, на яких основане життя в цьому краю і за які змагалась Америка від часів Джорджа Вашингтона. У те загальне погуптвля американські українці мусять внести також частину свого зусилля і віддати тій меті свої послуги. Українське громадянство мусить стати рядом з рештою своїх американських співгромадян в обороні демократії і у змаганні проти тоталітарних, диктаторських зазіхань чужих заборців. Американсько-українська молодь мусить при цьому найтись в перших рядах, а деколи мусить бути свого рода

проводирем та представником своїх батьків, які не все мали змогу познайомитись і зрозуміти всі обставини і шляхи тутешнього життя.

Впорядки зїзду сподіються, що він пройде з успіхом і що на ньому буде можна бачити представників не тільки з п'ятиох стейтів Нової Англії, але й з подальших околиць. На це вказує не тільки заїтересовання молодечих організацій, але також щира підтримка, яку молодому комітету дають організації, товариства і клуби їх батьків. З цієї підтримки видно, що поступові, демократичні українці розуміють вагу зїзду і щиро бажають йому успіху.

Інформації про зїзд радо подасть згаданий вже вище президент зїздового комітету, Йосиф Харина, 16 Вудсайд Евіню, Джамейка Плейн, Масс.

П. С.

З ДІЯЛЬНОСТІ ФЕДЕРАЛЬНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ХЛІБОРОБСТВА

За старанням і під наглядом Бюра Консервації Землі, на протязі 1940-го року насаджено більше як 67,000,000 дерев і корчів. Майже шістдесят відсотків з тих насаджень були соснові, кедрові та ялинові дерева. До цих пор заходами згаданого установи насаджено 577,624,383 дерев і корчів на просторі 479,006 акрів землі, по фармах і лісах, в усіх стейтах держави.

Окремий відділ Департаменту Хліборобства в місті Нью-Йорку, при співучасті місцевих урядів, розвинув пробний план продажу молока шкільним дітям по одному центови від шкільниці. Ці спроби будуть продовжуватись до кінця шкільного року, себто до дня 30-го червня 1941. З того плану може користати 221,000 дітей. Майже половина з них вже користує, вживаючи 26,000 кварт молока денно; перед тим вони купували всього яких 4,500 кварт денно. Якщо цей план матиме пожеданний успіх, то його можуть увести по інших, містах для дітей вбогих родичів.

Покуп на фермерські продукти постійно поправляється, а це внаслідок збільшеної ак-

тивності індустрії та збільшення заплати робітників. Бюра Хліборобської Економії теж завважує, що в огляди на підвищення коштів фермерської продукції і це буде по частині причини підвищення цін на фермерські продукти.

Двацять років тому, а саме у грудні 1920, Департамент Хліборобства вперше проголосив по радіо, зі стайї НАА, новини про ціни фермерських продуктів. Це була бездротна телеграфія і до певної міри від аматорів залежало пояснювання її знаків. В травні 1921 департамент почав свої перші радіові програми, так що фермер міг чути голос промовця. До того вживано KDKA у Питебургу. В той час було тут так мало радіових апаратів, що департамент видав був поучення про те, як їх можна будувати самому. Вже 1923-го року 85 радіових стайї висілали денно рапорти про ціни і про положення на фермерських ринках до поверх 145,000 фермерських хат. До 1929-го року число стайї збільшилось на 110, а нині вже 400 стайї кооперує з тою установою, з чого користує яких десять мільйонів фермерського населення.

Поширено план видавання харчевих значків на три нові округи. Тими новими округами є Медфорд, Масс., Амстердам, Н. Й., і Милвил, Н. Дж. Медфорд має 8,760 осіб, що одержують публичну допомогу і які тим самим є управлені користати з плану; Амстердам має 2,530 таких людей, а Милвил 2,060.

Консерваційні міри, проведені згідно з програмою установи "Егриколлорал Адджастмент Администрейшен" (ААА) на протязі 1939-го року, мали успіх на фармах, бо обіймали поверх 355,000,000 акрів плодотворної землі, або 78 відсотків усієї орної землі цілого краю. У програмі брало участь яких 5,800,000 фермерів.

Добавка 67 нових громадських лісів, обіймаючи приблизно 81,000 акрів землі, до загального числа лісів у Сполучених Державах на протязі 1939 року, була недавно тому проголошена лісною службою Департаменту Хлібороб-

ства. При кінці року число державних лісів виносило приблизно 1,600 і обіймало поверх 3,000,000 акрів лісної землі.

Ліснична служба теж повідомляє, що на протязі фінансового 1940 року одержано прибутків готівкою на загальну суму поверх \$5,859,000. Це були приходи з продажі дерев, паші та оплат найму. Ці приходи вказують збільшення на майже один мільйон доларів в порівнянні з попереднім роком.

Загальна Рада — ФЛС

НЕПОЛІТИЧНА ІСТОРІЯ ОДНОГО "ПОЛІТИЧНОГО АТЕНТАТУ"

В Австрії, а особливо у Відні широко була відома історія прегарної готичної церкви, так званої "Вотівкірхе", яку збудував цар Франц Йосиф, буди то з вдячності за те, що його життя не вдавсь. Франц Йосиф вийшов з нього тільки поранений, замаховця зловлено і повішено. Кажуть, що це був мадярський фанатик, який ще до 1853-го року не міг забути австро-московської перемоги над Кошутом і іншими мадярськими повстанцями 1848-го року. "Вотівкірхе" все вважали доказом глибокої релігійності австрійського царя.

Щойно після війни і революції у віденських архівах розкрито інтересні документи, які цілком інакше представляють атентат і його причини. У той час про них знало тільки дуже вузьке коло людей. Публіка Відня, Астро-Угорщини і цілого світа представляла собі справу так, як її описала була поліція. Про це дає інтересні інформації стаття К. С., яка два роки тому появилась у львівській пресі.

Опис атентату

Це було 18-го лютого 1853 року в годині 4-й пополуночі, коли "Цісарська Віденська Газета", намагаючися втихомирити дикі поголоски, що обігали в той день австрійської столиці, випустила надзвичайне видання, де дослівно писали:

"Саме нині довершено ганебного замаху на особу Його Цісарської Величності. На Його

Цісарську Величність напав нині в годині пів до першої в полудні підчас проходження кертської брами скритовбийчозаду якийсь тип і зранив цісаря кухонним ножом в околиці потилиці. Лікарі оцінили, що рана не небезпечна. Убийника затримав негайно цісарський адютант. З нагоди швидкоплинного вирятування Його Величності з небезпеки, відбулось сьогодні в годині 6-й вечером в катедрі св. Степана богослуження."

Це урядове повідомлення було закінчене лікарським бюлетеном.

Сам атентат стався день передтим, 17-го лютого.

В той день пізнім вечером знала вже віденська поліція про дійсний хід і причини замаху. Цісаря не спас, як писали, цісарський адютант, айришський граф О'Донел, але віденський різник Етенрайхер, що переходив туди випадково. В урядовому звіті писали, що в критичний день цар вивірився на прохід, дивитись непомітно на військові вправи, що відбувались біля кертської брами. Тоді, коли придивлявся здалека вправам, вискочив знечевя з рову малий, непомітний, з недужим виглядом лиця чоловічок, з розвіяним довгим волоссям, у низькому мадярському капелюсі і вдарив цісаря ножом коло ший. Франц Йосиф не втривав притомності, добув шаблю і те саме зробив його адютант. Заки вони оба встигли вжити зброї, прискочив до замаховця різник Етенрайхер, що там опинився і дужим ударом п'ястука кинув замаховця на землю. Адютант прикликав дівчинку і попросив її викликати з недалекої касарні військову патрулю. Вояки прибігли, вхопили замаховця і, сильно Його побиваючи, поволікли за собою. Його били не тому, що не хотів йти, але тому, що кричав і проклинав цісаря останніми словами. Урядово описано, як арештований кидався як божевільний і бив усіх доволу. Не написано того, що він не викрикував на політичних теми, як ганьбив цісаря і вигворював таке, що цісар паленів і збентежений не міг промовити ні слова. Цісар тутим зором придивлявся, як вояки насильно волікли хлопця, стараючися замкнути йому

роту сильними ударами п'ястунів. Цісар був такий схвилюваний, що навіть не доглянув своєї крові і треба було його як дитину всадити до двірської карети та відвезти до недалекої палати архикнязя Албрехта, куди прибули негайно лікарі і наложили раненому перевязку.

Змовником, якого ім'я Франц Йосиф надто добре знав, хоч не бачив його ніколи на очі, був кравецький челядник Іван Лібені. В його помешканні в дільниці Леопольдштад переведено негайно трус, але при всіх зусиллях поліції там нічого не знайшли. Факт, що тут іде не про політичну, а про любовну авантюру цісаря, став дуже скоро відомий поліції, але ні вона, ні двірські чи урядові кола не могли допустити, щоб про скандал довідався весь світ. Тому рішено зробити з атентату таку політичну аферу, хоч і це не дуже було на руку австрійській закордонній поліції. У своїй вдаваній заподадливості та обережності пішла австрійська влада навіть так далеко, що замкнула всі залізничні двірці та обставила шляхи, при чому поліція трусилася дуже докладно всіх приїзжних чужинців, особливо тих, що їхали з Мадярщини. Рівночасно пушено поголоску, що мадярські самостійники терористи готувать дальші замаху на життя цісаря.

Тимчасом на поліції велосля безупинне слідство проти Лібені, яким цісар дуже цікавився і казав предкадати собі щоденні звіти. Франц Йосиф не забув також про різника Етенрайха, який спас йому життя. Як писала тоді "Віденська Газета": "Громадянин і власника дому пана Йосифа Етенрайхера, що сильно Його звалили з ніг скритовбийника Лібені, наділено орденем Франца Йосифа, вручаючи Його вчора йому власноручно в прямиї цілої Ц. К. родини." Крім цього запросив Франц Йосиф Етенрайхера до себе на авдієнцію, представив Його цісареві та наділив додатково шляхотством.

Засуд

Замаховця Івана Лібені судив війсьний суд, бо тоді ще не знесено стану облоги, що тривав у Відні з 1848-го року. (Продовження на 4-й сторіні)

Микола Гоголь

СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК

Мені нудно в хаті жить.
Ой, вези ж мене із дому,
Де багачко грому, грому,
Де пошкують все дітки,
Де гуляють парубки.
(З старовинної легенди)

Що за чарівний, що за пишний літній день на Україні! Які м'ясо-гарячі ті години, коли полудень горить серед тиші і спеки, і голубий, безмірний океан, палко схилившись над землею, здається, заснув, голубячись, пригортаючи і сти-скаючи гордопишну в легкіх обіймах своїх. На йому ні хмарини; в полі ні гомону, ні мови. Все паче вмерло; тільки вгорі, в піднебесній глибині, тріпочеться жа й в оронок, і срібні злітають пісні небесних степами на закохану землю, та часом доходить, як чайка кичить чи дзвінок бе перепел у степу. Стомлено й бездумно, наче без діла гуляючи, поставили захмарні дуби і сліпучі удари соняшного проміння вогнем підпалюють темне, густе листя, накладаючи на інше чорну, як ніч, тінь, а її вже під добрий вітер обсипає золотим приском. Смарагди, топази, яхонти прозорих комах мріють над барвистими горами, обтіченими пишними соняшниками. Сірі скирти сіна і золоті снопи хлібів табором стають у полі і мандрують його безкрайністю. Повгнине

від важкого врожаю розлоге віття черешень, слив, яблук, груш; небо і чисте його дзеркало — ріка в зеленім, гордо поставленим обривоманні. . . . Яке палке та голубиве українське літо!

Такими розкошами пишався один із днів гарячого серпня року тисяча вісімсот . . . Вісімсот . . . Ба так що років із трицять буде тому, коли шлях, верстов на десять до містечка Сорочинці, кишив народом, що поспішав до всіх ближчих і далеких хуторів на ярмарок. З самого ще ранку тяглися довгі-предовгі валки чумаків із сіл та рібою. Колиці закутаних в сіно горшків ледве сунули, наче нудьгуючи з своєї неволі й термьяви; подекуди тільки якась гарчача розписана миска чи макітра хвастовито висувалася з високо на вози накопиченого плоту і привертала розчулені погляди аматорів тої розкоші. Багато хто з подорожніх поглядали заздрісно на високого ганчара, обладаря цих коштовностей, що помалу ступав за своїм добром, дбайливо закрутуючи своїх чепурнів та залицянок отим осоружним їм сіном.

Самотою збоку тягся притомленими волами віз, вивершений мішками, прядивом, по-

лотном та всякою хатньою поклажею, а за возом брів, у чистій полотняній сорочці і в засмальцованих полотняних штанах, його хазяїн. Байдужою рукою обтирав він піт, що аж котився з його смуглявого лиця і навіть капав з довгих вусів, напудрованих тим безжальним парикмахером, що некликаний приходить і до вродливих і до потворних, примусом пудрує вже скільки тих тисяч літ увесь рід людський. Поруч із ним ішла привязана до воза шкапа, сумирна постова якої доводила похилий її вік. Багато хто з подорожніх, а найбільше молоді парубки, бралися ва шапку, зустрівшись з нашим хазяїном. Та не сиві вуси й не поважна хода його примушувала їх шапкувати, краще онде звести очі вгору трошки, щоб побачити причину такої шанобливості: на возі сиділа прехорошна дочка з круглим личком, з чорними бровами, що рівними дугами змалювалися над ясними карими очима, з безжурним усміхом рожевих уст, виражена в сині й червоні стрічки, що разом з довгими косами і пучком польових квіток багатороною прикрашали чарівну її голівоньку. Все, здавалось, тишило її; все було для неї чудне, нове . . . і гарненькі очіці безперестань бігали від одного дива до другого! Вона вперше на ярмарку!

Дівчина у вісімнадцять літ вперше на ярмарку! . . . Та ніхто з перехожих чи там з переїжджих і не знав, мабуть, як важко їй було вблагати батька свого взяти її з собою, бо той хоч і душею радий був би зробити це й раніш, коли б не лиха мачуха; а та вміла тримати його в руках так само вправно, як він вікши своєї старої шкапи, що за довголітню працю оце пленталася на торговницю. Невгамовна жінка! . . . Та ми за дочкою забули, що й вона тут сидить зверху на возі, вирядившись в шерстяну зелену кофту, з нашитими на ній, як на горностайові хутрі, хвостиками, червоної вишивки, в пишній плахті, рясбій мов шахівниці; і в перкалевім кольористім очілку, що надавав якоїсь особливої пихи її червоному повному обличчю, по якому пробігало щось таке неприємне, таке моторошне, що кожний швидше переводив збентежений погляд свій на веселеньке доччине личко.

Очам наших подорожніх почав уже розкриватись Псьоб; здалеку вже подихало холодними і пучком польових квіток багатороною прикрашали чарівну її голівоньку. Все, здавалось, тишило її; все було для неї чудне, нове . . . і гарненькі очіці безперестань бігали від одного дива до другого! Та як же й не втішатися! Вона вперше на ярмарку!

дали зелені кудрі дерев. Сва-вільна, як і вона в чарівні ті хвилини, коли правдиве дзеркало так завидливо убирала в себе її горде й сліпуче осяйне чоло, делійні плечі й мармурову шию, затінену темною, що впадала з русої голови, хвилено, коли зневажливо відкидає вона одні прикраси, щоб змінити їх на інші, і привередам її нема кінця-краю, — вона чи не щороку міняє свої околиці, вибирає собі нову дорогу і оточує себе новими, одмінними краєвидами. Рядочки млинів підіймали на важкі свої колеса широкі хвилі й моцно кидали їх, розбиваючи на бризки, обсипаючи пилом і сповняючи шумом околицю. Віз із нашими подорожніми виїхав якраз на міст, і ріка у всій красі і величі, як литий кришталь, розгорнулася перед ними. Небо, зелені й сині ліси, люди, вози з горщиками, млини — все перекинулось, стояло й ходило дотори ногами, не падаючи в блакитну принаду безодню. Красуня наша замислилась, дивлячись на пишний краєвид, і забула навіть лузати свого соняшника, чим розважала всю дорогу, коли це слова: "Ой, та й гарна ж дівчина!" вразило її ухо. Оглянувшись, побачила вона серед мосту гурт парубків, а серед них один, зодягнений найкраще, в білій свиті і в сивій рясетилівських смушок шапці, узвисявши в боки, мо-

лодецьки поглядав на подорожніх. Красуня встала побачити його засмагле, та все ж приємне лице й іскристі очі, що, здавалось, пронизували її наскрізь, і спустила очі, як подумала, що може це він сказав те слово. "Яка гарна дівчина!" казав далі парубок у білій свиті, не зводячи з неї очей. "Я віддав би всю свою худобу, щоб поцілувати її. А попередю он і чортяка сидить!" Ресіт знявся до всіх боків; та виражений жінці того похнюпливого, що йшов поруч, чоловіка не припало надто до влодоби таке привітання: червоні щоки її стали аж огненні, і тріскотіння виборних слів посилялось як град на голову молоденького парубка:

— Щоб ти вдавився, паскудний бурлако! Щоб твоєю батьковій горшкою голову пробило! Щоб він послизнувся на льоду, анцихрист клятий! Щоб йому на тім світі чорт бороду обсмалив!

— А, диви, як лається! — сказав парубок, витришавши від неї очі, наче стерявшись від того ясного випалу нежданих привітань: — та й язик у неї, в відьми столітньої, не заболить вимовляти такі слова!

— Столітньої! . . . — підхопила літня красуня. — Паскудо! піді та вмийся попередю! Шибеник нікчемний! І не бачиш твоєї матері, та знаю, що погань і батько-погань! і ті-

ка погань! Столітньої! та в нього молоко ще на губах. . .

Віз якраз почав зїздити з мосту, і останніх слів не можна вже було почути; та парубок не хотів, здається, щоб на цьому кінчилося: не довго думавши, схопив він жменю болота і швидкогнуч услід їй. Він влучив якраз, аж сам не сподіювався: увесь новий перкалевий очіпок був залаянний болотом, а ресіт між гуртом гульвіс счинився ще більший.

Огрядна чепуруха спакнула від гніву; та за цей час віз уже відїхав далеко, і злість її впала на безневинну пасербицю і на плохого чоловіка, що, звикши здавна до таких пригод, увесь час уперто мовчав і байдуже зносив несамошиті речі розлюченої жінки. Та не вважаючи на це, невтомний язик її тріщав і торохкотів, аж поки не приїхали вони в лободу до старого знайомого й кума, козака Цибулі. Зустріч з кумами, що давно не бачились, вигнала на якийсь час із голови цю пригоду, і наші подорожні почали розмову про ярмарок, перепочиваючи після довгої дороги.

(Далі буде)

СПЕЦІАЛЬНА ОФЕРТА

З огляду на надзвичайні події в світі:

За 30 ЦЕНТІВ можна передплатити Народну Волю на один місяць. За 50 ЦЕНТІВ на два місяці.
